

Vogelwaarnemingen vanaf de Zuidpier IJmuiden in maart, april en mei.

Tijdens de periode maart tot en met half mei is de trektelpost Zuidpier zeer frekwont bezet geweest, en wel door de volgende waarnemers:

C.Reijnders, R.Reijnders, H.Lefering, H.Blankert, K.J.Eigenhuis, J.Brinkman en ondergetekende. Allen keken met 10x50 kijkerd, behalve K.J.Eigenhuis en schrijver dezes, die resp. met 12x50 en 15x80 keken.

We hebben dit voorjaar vooral gelet op de passage van steltlopers, die op enkele dagen massaal doortrokken op hun tocht naar het noorden. Het leek ons interessant en leerzaam om een overzicht van onze waarnemingen te publiceren mede ter opwekking om meer tijdens de voorjaarstrek te tellen, om zodoende tot een beter overzicht te komen.

Het zou te ver voeren om alle waarnemingen en data te vermelden, daarom noem ik de topdagen van de betreffende soorten en hun geschatte aantallen; geschat omdat het tellen van de steltlopers beslist geen sinecure is, daar de overtrekkende groepen meestal heterogeen van samenstelling zijn en de vogels vaak met hoge snelheid overvliegen.

De meest vertegenwoordigde steltlopers waren:

Rosse grutto: De aantallen variëren sterk per dag, gemiddeld werden enkele honderden exx.per dag geteld. Een topdag was 29 april, toen we meer dan 3000 exx.telden. Ook elders in de kuststrook werden veel Rosse grutto's geteld, in een strook van de kust tot Amsterdam.

Zilverplevier: Gemiddeld ongeveer 100 exx. per dag. Een goede dag was 27 april, waarop 140 exx. geteld werden.

Bonte Strandloper: Nogal variabel in voorkomen: de ene dag enkele honderden en dan weer weinig exx. De trek van de Bonte Strandloper lag vroeg in het seizoen, ongeveer eind maart was de beste tijd: op 30 april 1500 à 1600 exx.

Minder algemeen waren:

Kluut: Deze vogel, die men eigenlijk niet verwachten zou, passeerde over een zéér korte periode, nl. enkele dagen in begin april: bijv. 2 april 297 exx. Dit is een zeer hoog aantal, op andere dagen meestal niet meer dan enkele tientallen.

Regenwulp: vanaf 11 april gemiddeld 10 à 15 exx. per dag.

Wulp: meestal enkele exx. per dag, in ieder geval minder in aantal dan de Regenwulp.

Grutto: Af en toe enkele exx. We kregen de indruk dat deze soort meer in het binnenland doortrekt en vooral door de duinen; bij bezoeken aan de AW duinen nam ik omstreeks dezelfde tijd geregeld treepen Grutto's waar.

Groenpootruiter: Vanaf begin mei sterk in aantal toenemend. Een topdag was 4 mei met meer dan 80 exx.

Zwarte Ruiter: In dezelfde periode als de Groenpootruiter, alleen veel minder in aantal, slechts enkele exx. per dag.

Tureluur: Zeer variabel in aantal, soms enkele tientallen, dan weer enige honderden. Topdag was 28 april met meer dan 1000 exx.

Kemphaan: Schaars doortrekkend in maart.

Kanoetstrandloper: Vanaf eind april in aantal toenemend tot ongeveer 100 per dag.

Drieteenstrandloper: In de periode eind maart-half mei in bescheiden aantallen, gemiddeld enkele tientallen per dag.

Steenloper: Eind april- begin mei toenemend tot ongeveer 50 exx. per dag.

Van de plevieren werden regelmatig Bontbekplevieren waargenomen, en af en toe trok een Strandplevier over. Kleine plevieren werden slechts zelden gezien. Op 30 maart was er een Houtsnip op de pier aanwezig en rond die tijd trokken ook regelmatig Watersnippen over.

Oeverloper: schaars, in begin mei bijv. 4 mei 3 exx.

Op 10 mei vloog een Kleine/Termincks strandloper hoog over.

Dit waren de voorkomende steltlopers. We hebben ook veel aandacht besteed aan andere interessante en opvallende vogelfamilies. Hieronder volgt een overzicht van de ons meest aansprekende groepen.

Zeeduikers: Af en toe werden enige langstreckende Roodkeel/Parelduikers waargenomen. Hiervoor moet men echter aan het eind van de pier over zee turen, in tegenstelling tot de steltlopers, die men het beste vanaf het begin van de pier kan tellen, omdat ze min of meer de vloedlijn volgen. Hier vlogen wel op 20 april 2 IJsduikers langs.

Futen: Op enkele dagen waren alle futen tegelijk aanwezig. De futen bevinden zich meestal voor het strand buiten de pier.

Fuut: Elke dag present. Soms grote concentraties van ong. 200 exx. naar meestal $\pm$ 20 exx. aanwezig.

Roodhalsfuut: In de periode naart-begin mei 1-4 exx. aanwezig, tegen het eind in volledig zomerkleed.

Kuifduiker: In voornoemde maanden met 1-4 exx. vertegenwoordigd. de heer Niessen heeft op een dag 7 exx. waargenomen. Meeste vogels waren ook in volledig zomerkleed begin mei.

Geoorde fuut: van 1-6 april 2 exx. in zomerkleed aanwezig.

Dodaars: Af en toe voor het strand. Vreemd is op 12 mei 1 ex. vrij ver op zee voor de punt van de pier.

Eenden: op vrijwel alle dagen waren veel zoetwatereenden present, zoals Zomertalingen, Slobeenden. Zie hiervoor de rubriek Veldwaarnemingen in de Fitis. IJseend 2 april 1 ♂ naar noord. Laatste weken van april een paartje aanwezig. 21 april 1 ♂ naar zuid. Middelste Zaagbek regelmatig langstreckend. Een topdag was 8 april met 75 exx. naar noord. Ook worden er enkele keren Grote Zaagbekken waargenomen, hoewel het zeer ongewoon is: 30 maart 5 exx. naar noord.

Ganzen: Grauwe Gang : op enkele dagen troepjes, bijv. 7 april 36 exx. naar N.

Brandgans: 30 maart $\pm$ 250 exx. in één troep naar N.

Rotgans: vrijwel iedere dag, gemiddeld 50 exx.

Nijlgans: 2 april 5 exx. naar Z.W.

Aalscholvers: Het is dacht ik langzamerhand wel bij velen bekend dat er deze winter 2 à 3 onvolwassen Kuifaalscholvers tussen de pieren en in de havens verbleven. Zie hiervoor de waarnemingen in de Fitis. Op 31 maart en 3 april werd ook nog een langstreckend adult ex. waargenomen. De vogels kwamen vanuit het westen en bogen vlak voor de pier af naar het noorden, waarbij we ze prachtig konden bestuderen. Ook werden er af en toe Aalscholvers waargenomen.

Jan van Gent: 23 febr. (niet precies voorjaar, maar wel het vernelden waard) 2 exx. naar het noorden.

Stootvogels: Zwarte Wouw: 27 april 1 ex. naar noord trekkend over de zeereep t.h.v. Zuidpier. Bleef langdurig cirkelen. Deze waarneming is waarschijnlijk het gevolg van de krachtige oostelijke wind die de dagen ervoor en op de bewuste dag woei.

Smelleken: Op 5 en 7 april een ♀ over zee naar Noord.

Torenvalk: Af en toe een overtrekkende vogel.

Uilen: Ransuil: 3 maart 2 exx. naar oost.

1 april 1 exx. naar oost.

8 april 1 exx. naar oost.

De vogels werden al als uil gedetermineerd toen ze nog op kilometers afstand uit het westen over zee kwamen aanvliegen in de zeer karakteristieke vlucht. Alle vogels zijn vrijwel zeker overwinteraars uit Engeland, evenals de Velduil die op 3 april werd waargenomen. Als de vogels eenmaal op de pier aangekomen zijn levert de determinatie geen moeilijkheden meer op. Een van de 2 exx. op 3 maart rustte even uit op een voorbijvarende tanker.

Zie ook Fitis jaarg. 10 no. 2 pagina veldwaarnemingen van Velduil ook op 3 april.

Meeuwen: Naast de gewone meeuwen: Grote en Kleine Mantelmeeuw (de laatste present vanaf eind maart), Storm-, Zilver-, Kokmeeuw, ook zeldzamere meeuwen: Dwergmeeuw: Vanaf half april in aantal toenemend tot ongeveer 50 à 100 exx. per dag in mei. Het overgrote deel van de troepen bestond uit volwassen exx. in volledig zomerkleed. Ook blijven deze nieuwtjes vaak op het strand zitten tussen de aanwezige sterns.

Zwartkopmeeuw: Op 30 april en 1 mei werd 1 adult ex. in zomerkleed waargenomen. Er kan niet van echte trek gesproken worden omdat er geen noordelijker broedplaatsen in Europa zijn. Wel verbleef (of verblijft nog steeds) er een ex. in de Renbaankom in de AW duinen, en ook een ex. in het PWN duin bij Casticum. C. Reijnders nam op 25 mei 1 ex. bij de pont in IJmuiden waar.

Grote Burgemeester: Gedurende de voornoemde maanden werd geregeld een onvolwassen ex. in het 1e en 2e winterkleed waargenomen rond de pier.

Drieteenmeeuw: In mei af en toe een ex. meestal onvolwassen.

Kl. Jager: 10 mei 1 ex. lichte fase strand.

Sterns: Visdief: Vanaf begin april toenemend in aantal tot enkele honderden per dag. Op 5 mei visten er ongeveer 2000 visdieven tussen de pieren.

Noordse Stern: Moeilijk te determineren. Af en toe een ex. op het strand of langsvliegend.

Dwergstern: Ongeveer hetzelfde verloop als het visdiefje, soms grote aantal.

len; tot 200 exx.per dag op 30 apr.

Grote Stern: Enkele tientallen tot een paar honderd exx.perd ag. Al deze sterns rusten vaak bij eb op het strand, in gemengde troepen.

Zwarte Stern: Vanaf begin mei toenemend tot een twintigtal per dag.

Op 19 mei hoorde R.Reijnders constant de roep van de Dougalls stern tussen een grote troep foeragerende visdieven. De vogel kon echter niet gelokaliseerd worden.

Dit waren dan de meest voorkomende vogelfamilies rond de Zuidpier. Af en toe waren nog enkele zeer interessante zangvogels op de pier aanwezig; een hoogtepunt was de Hop op 3 en 4 april. De vogel kwam uit zee aanfladderen en verbleef twee dagen in de zeereep en op het kleine helikopterveld achter de pier.

Verder zijn er altijd veel Boerenzwaluwen en op 4 april werden 2 zeer vroege Huiszwaluwen waargenomen, die landinwaarts vlogen.

We hopen met dit artikel te hebben aangetoond wat de Zuidpier te bieden heeft in de voorjaarstrektime. Er is naar onze mening nog veel te weinig geteld in het voorjaar, vooral wat betreft de steltlopers. Misschien is dit artikel een aanmoediging om eens wat meer op de pier tegaan vogelen, zodat we in de toekomst nog meer interessante gegevens kunnen verzamelen, die ons een beter inzicht in het fenomeen vogeltrek kunnen verschaffen.

Frank Rozendaal,
Rio Grandelaan 9, Overveen.